

AB „LTG Infra“

PATVIRTINTA
AB „LTG Infra“ generalinio direktoriaus
2020 m. d.
įsakymu Nr.

LTGI
A/85

VAŽIUOJANČIŲ GELEŽINKELIŲ RIEDMENŲ TECHNINĖS BŪKLĖS AUTOMATINĖS KONTROLĖS PRIEMONIŲ NAUDOJIMO INSTRUKCIJA

TURINYS

1. TAIKYMO SRITIS	2
2. SANTRUMPOS.....	2
3. TERMINAI IR APIBRĖŽTYS	2
4. BENDROSIOS NUOSTATOS	3
5. RAKP KONSTRUKCIJA IR FUNKCIJOS	3
6. RAKP NAUDOJIMO TVARKA.....	4
7. RAKP EKSPLOATACIJA	7

PRIEDAI:

1 priedas. RAKP posto įrenginių tipinė schema	10
2 priedas. RAKP kontroliuojamų ašidėžės ir ašies kakliuko zonų schema	11
3 priedas. AA-24 formos Elektromechaniko darbo žurnalo pildymo pavyzdys	12
4 priedas. RAKP veikimo rezultatų per ataskaitinį laikotarpį suvestinės forma	13
5 priedas. RAKP trikčių įvykusių per ataskaitinį laikotarpį suvestinės forma	14

1. TAIKYMO SRITIS

1.1. Važiuojančių geležinkelių riedmenų techninės būklės automatinės kontrolės priemonių naudojimo instrukcija (toliau – Instrukcija) nustato viešojoje geležinkelių infrastruktūroje įrengtų važiuojančių geležinkelių riedmenų automatinės kontrolės priemonių veikimo ir naudojimo tvarką.

1.2. Ši instrukcija yra privaloma:

1.2.1. AB „LTG Infra“ (toliau – Bendrovė) darbuotojams, eksploatuojantiems geležinkelių riedmenų automatinės kontrolės priemones bei kurių darbas susijęs su viršutinės geležinkelio kelio konstrukcijos ir geležinkelio kelio statinių, kuriuose sumontuoti RAKP įrenginiai, eksploatacija;

1.2.2. AB „Lietuvos geležinkeliai“ įmonių grupės darbuotojams naudojantiems iš važiuojančių geležinkelių riedmenų techninės būklės automatinės kontrolės priemonių gaunamus duomenis apie geležinkelių riedmenų būklę;

1.2.3. Geležinkelio įmonėms (vežėjams), bei kitų įmonių, kurios naudojami viešąja geležinkelių infrastruktūra, darbuotojams, atsakingiems už geležinkelių riedmenų naudojimą viešosios geležinkelių infrastruktūros geležinkelio keliuose (toliau – Viešosios infrastruktūros naudotojai).

2. SANTRUMPOS

2.1. **A** – Bendrovės struktūrinis padalinys, atsakingas už automatikos, ryšių ir elektros įrenginių veikimo kontrolę.

2.2. **RAKP** – važiuojančių geležinkelių riedmenų techninės būklės automatinės kontrolės priemonės, skirtos didinti geležinkelių transporto eismo saugą.

2.3. **AĮ posistemė** – RAKP posistemė, kontroliuojanti geležinkelių riedmenų ašidėžių ir ašies kakliuko temperatūrą.

2.4. **UR posistemė** – RAKP posistemė, kontroliuojanti geležinkelių riedmenų ratų temperatūrą.

2.5. **RRP posistemė** – RAKP posistemė, kontroliuojanti jėgą, kuria geležinkelių riedmenų ratai veikia bėgius.

2.6. **NVSŽ** – netvarkingų geležinkelių riedmenų signalinis ženklas: baltas juostinis raidės „V“ formos žiburytis, įspėjantis apie sąstata esančius netvarkingus geležinkelių riedmenis.

2.7. **KDV** – kompiuterizuota RAKP darbo vieta.

2.8. **RRP** – ratų riedėjimo paviršius.

2.9. **TNN** – Techninio geležinkelių naudojimo nuostatai, patvirtinti Lietuvos Respublikos susisiekimo ministro 1996 m. rugsėjo 20 d. įsakymu Nr. 297.

3. TERMINAI IR APIBRĖŽTYS

3.1. **Budintysis** – Bendrovės darbuotojas, nustatyta tvarka organizuojantis ir kontroliuojantis automatikos ir ryšių įrenginių trikčių šalinimą.

3.2. **KDV operatorius** – darbuotojas, kurio darbo vietoje įrengta KDV ir kuris vykdydamas pagrindines arba papildomas pareigas nustatyta tvarka ja naudojasi.

3.3. **Traukinį lydintys asmenys** – traukinio mašinisto padėjėjas, konduktorius (manevrų operatorius), palydovas, traukinio viršininkas ir (ar) kiti traukinyje dirbantys darbuotojai.

3.4. **Pirminis pranešimas** – KDV gaunamas pranešimas apie RAKP užfiksuotą geležinkelių riedmenų defektą, kuris kelia pavojų geležinkelių transporto eismo saugai ir kuriame nurodytas pavojaus lygis.

3.5. **Nustatytų defektų tikslumas** – patikrinimo metu aptiktų defektų skaičiaus santykis su RAKP užfiksuotų defektų skaičiumi, procentais.

3.6. **Geležinkelių riedmenų defektų išaiškinamumas** – patikrinimo metu aptiktų defektų skaičiaus santykis su patikrinimo metu aptiktų defektų skaičiaus ir RAKP neužfiksuotų defektų skaičiaus suma, procentais.

3.7. **Kritinis ašidėžės (ar ašies kakliuko) įkaitis** – tai įkaitis, kurį viršijus, tolimesnis ašidėžės eksploatavimas kelia grėsmę geležinkelių transporto eismo saugai, nustatytas Bendrovės patvirtintuose techniniuose norminiuose dokumentuose.

4. BENDROSIOS NUOSTATOS

4.1. RAKP skirtos važiuojančiuose geležinkelių riedmenyse nustatyti perkaitusias geležinkelių riedmenų ašidėžes, užstabdytus ratus bei geležinkelių riedmenų ratų geometrijos ir riedėjimo paviršiaus defektus.

4.2. RAKP naudojamos nepriklausomai nuo to, ar geležinkelių riedmenyse yra įrengtos specialios ašidėžių būklės kontrolės priemonės.

4.3. RAKP naudojimo, techninės priežiūros ir remonto tvarką nustato Bendrovė.

5. RAKP KONSTRUKCIJA IR FUNKCIJOS

5.1. RAKP sistema yra sudaryta iš:

5.1.1. RAKP postų;

5.1.2. duomenų centralizavimo posto (centralizuotos RAKP duomenų bazės);

5.1.3. duomenų perdavimo tinklo;

5.1.4. KDV.

5.2. RAKP postai yra įrengiami tarpstotyje ir susideda iš geležinkelio kelio įrenginių, kurie montuojami geležinkelio kelyje bei duomenų apdorojimo ir perdavimo aparatūros, kuri montuojama konteineryje, esančiame šalia geležinkelio kelio. Konteineryje taip pat įrengiami pagalbiniai įrenginiai, reikalingi duomenų apdorojimo ir perdavimo aparatūros naudojimui užtikrinti (maitinimo, ryšių, įžeminimo, kondicionavimo, įsilaužimo ir gaisro signalizacijos ir t. t.).

5.3. Tarpstotyje įrengiami RAKP postai yra komplektuojami iš atskirų kontroliuojamų dydžių matavimo posistemų:

5.3.1. RAKP posto komplektą gali sudaryti AĮ ir UR posistemės arba AĮ, UR ir RRP posistemės;

5.3.2. RAKP posto įrenginių tipinė schema pateikta 1 priede, o RAKP įrenginių kontroliuojamų ašidėžės ir ašies kakliuko zonų schema pateikta 2 priede.

5.4. Tarpstočiuose, už geležinkelio kelio, kuriame įrengtas RAKP postas, įrenginių įrengimo vietos traukinio važiavimo kryptimi įrengiami NVSŽ, kurie montuojami ant atskirų stiebų arba kontaktinio tinklo atramų. Paprastai pagal šį Instrukcijos punktą įrengti NVSŽ nešviečia ir neturi signalo reikšmės. Jeigu NVSŽ šviečia, reiškia, kad jis signalizuoja apie per RAKP posto įrenginių įrengimo vietą pravažiavusiam traukinyje RAKP aptiktus „**Pavojus 1**“ arba „**Pavojus 2**“, nurodytus Instrukcijos 5.5 p., geležinkelių riedmenų defektus.

5.5. RAKP posto įrenginių užfiksuoti gedimai skirstomi į šiuos pavojaus lygius:

5.5.1. „**Pavojus 0**“, „**Pavojus 1**“ – tai gedimas, dėl kurio įtakos geležinkelių transporto eismo saugai turi būti keičiamos traukinio važiavimo sąlygos;

5.5.2. „**Pavojus 2**“ – tai gedimas, dėl kurio įtakos geležinkelių transporto eismo saugai būtina nedelsiant stabdyti traukinį.

5.6. KDV yra naudojamos informacijai apie RAKP būklę bei nustatytus važiuojančių geležinkelių riedmenų defektus pateikimui vartotojams pateikti, kurios įrengiamos:

5.6.1. traukinių eismo tvarkdario, kurio valdomame maršrute yra įrengtas RAKP postas, darbo vietoje;

5.6.2. kitų darbuotojų, kuriems KVD yra būtina jiems pavestų darbinių funkcijų atlikimui, darbo vietoje;

5.6.3. geležinkelio stoties, besiribojančios su tarpstočiu, kuriame įrengtas RAKP postas, budėtojo darbo vietoje.

5.7. KDV taip pat gali būti įrengiamos:

5.7.1. kitų asmenų darbuotojų, atsakingų už geležinkelių riedmenų techninę priežiūrą ar remontą, darbo vietose (esant susitarimui dėl KVD įrengimo);

5.7.2. techninę Bendrovės riedmenų priežiūrą ir remontą atliekančių Bendrovės darbuotojų darbo vietose;

5.7.3. Bendrovės darbuotojų, atsakingų už RAKP įrenginių techninę priežiūrą, darbo vietose.

5.8. Duomenys apie RAKP užfiksuotą pavojaus lygį bei RAKP įrenginių veikimą kaupiami duomenų centre. Duomenys centre saugomi ne mažiau kaip 45 kalendorines dienas nuo šių duomenų užfiksavimo RAKP.

5.9. Žiemos metu RAKP posto įrenginių įrengimo vieta atitveriama sniegvalio signaliniu ženklu.

6. RAKP NAUDOJIMO TVARKA

6.1. Bendrieji reikalavimai

6.1.1. Kiekvienoje KDV turi būti paskirtas KDV operatorius.

6.1.2. Bendrovės darbuotojai, kurie vykdant jiems skirtas pareigas naudoja RAKP duomenis, privalo išmanyti RAKP veikimo principus, RAKP teikiamų duomenų prasmę ir reikšmę.

6.1.3. RAKP įrenginių naudojimo tvarką nustato RAKP įrenginių naudojimo instrukcija, kurią rengia Bendrovės struktūrinis padalinys, vykdamas RAKP priežiūrą. RAKP įrenginių naudojimo instrukcijoje privalo būti atsižvelgta į RAKP atliekamas funkcijas, traukinių eismo intensyvumą ruože, konkrečias darbo sąlygas toje KDV ir kt.

6.1.4. KDV operatoriams ne rečiau kaip vieną kartą per metus turi būti organizuojami mokymai apie RAKP veikimo principus, RAKP teikiamų duomenų prasmę ir reikšmę, KDV naudojimą, darbuotojų veiksmus įvairiais atvejais.

6.2. Specialieji reikalavimai

6.2.1. Viešosios infrastruktūros naudotojai, prieš pradėdami eksploatuoti geležinkelių riedmenis viešojoje geležinkelių infrastruktūroje, privalo raštu informuoti Bendrovę apie jų pradedamą eksploatuoti geležinkelių riedmenų ašidėžių, ašies kakliuko ir ratų temperatūros vertes (normas), pagal kurias turi būti nustatomi geležinkelių riedmenų defektų pavojaus lygiai. Jėgos, kuria važiuojančio traukinio riedmenų ratai gali veikti bėgius, vertes (normas) nustato Bendrovė.

6.2.2. Siekiant išvengti nepagrįstų geležinkelių riedmenų defektų fiksavimo, Viešosios infrastruktūros naudotojai privalo informuoti Bendrovę apie ketinamą vežti krovinių, kurių temperatūra didesnė už aplinkos temperatūrą, maksimalią krovinių temperatūros vertę.

6.2.3. Riedmenų, kuriems RAKP gali nepagrįstai fiksuoti riedmenų defektus (dėl kitokio važiavimo režimo, gedimo, papildomos įrangos sumontavimo, konstrukcijos ir pan.), įvažiavimui į viešosios geležinkelių infrastruktūros kelius, Viešosios infrastruktūros naudotojai privalo gauti Bendrovės leidimą.

6.2.4. Pirminiu pranešimu, kuris buvo gautas traukiniui pravažius per RAKP posto įrenginių įrengimo vietą, kurių veikimas yra sutrikęs (apie tai yra signalizuojama KDV arba yra gautas rašytinis Bendrovės arba rašytinis ar žodinis Budinčiojo pranešimas), vadovautis negalima. Tokiu atveju iki nustatyta tvarka bus uždraustas šio RAKP posto įrenginių naudojimas, traukinių eismo tvarkdarys arba geležinkelio stoties budėtojas, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, radijo ryšio priemonių pagalba apie tai privalo informuoti traukinio mašinistą ir pranešti jam apie klaidingą RAKP veikimą. Traukinio mašinistas, gavęs šį pranešimą, privalo nesivadovauti NVSŽ parodymais. Pavojaus formuliaras šiuo atveju nepildomas.

6.3. Bendrosios KDV operatoriaus pareigos

6.3.1. KDV operatorius privalo mokėti naudotis jo darbo vietoje įrengta KDV, mokėti naudotis KDV programine ir aparatine įranga, žinoti RAKP įrenginių naudojimo instrukciją ir ja vadovautis.

6.3.2. KDV operatorius, pradėdamas darbą privalo patikrinti bei darbo metu privalo stebėti KDV informaciją, gaunamą iš RAKP įrenginių.

6.3.3. Sutrikus stebimų RAKP įrenginių veikimui, KDV operatorius apie tai privalo nedelsiant pranešti Budinčiajam, pažymėti E-11 formos Stoties kelių, iešmų, signalizacijos, ryšių ir kontaktinio tinklo įrenginių apžiūros žurnale bei nesivadovauti RAKP įrenginių, kurių veikimas sutriko, teikiamais duomenimis apie riedmenų techninę būklę iki nustatyta tvarka bus gautas pranešimas apie RAKP veikimo atstatymą.

6.4. Geležinkelio stoties budėtojo, vykdančio KDV operatoriaus funkcijas, pareigos

6.4.1. Geležinkelio stoties budėtojas, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, privalo KDV ekrane stebėti Pirminius pranešimus.

6.4.2. Geležinkelio stoties budėtojas, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, gavęs KDV „Pavojus 0“, „Pavojus 1“ arba „Pavojus 2“ Pirminį pranešimą, privalo:

6.4.2.1. nedelsiant radijo ryšio priemonėmis susisiekti su traukinio mašinistu ir pranešti jam apie RAKP užfiksuotą pavojaus lygį (išskyrus tuos atvejus jei traukinyje fiksuojama tik „Pavojus 0“ dėl užstabdytų ratų ar įkaitusių ašidėžių/ašies kakliukų temperatūros);

6.4.2.2. apie RAKP įrenginių užfiksuotą pavojaus lygį nedelsiant pranešti traukinių eismo tvarkdariui;

6.4.2.3. peržiūrėti detalius duomenis apie traukinį ir traukinio mašinistui radijo ryšiu pranešti geležinkelių riedmenų, kuriuose RAKP įrenginiai nustatė defektus, eilės numerius traukinyje, geležinkelių riedmenų aširačių eilės numerius, taip pat nurodyti iš kurios traukinio pusės ir kokie defektai yra nustatyti;

6.4.2.4. jei traukinys važiuoja į kitą valstybę, geležinkelio stoties budėtojas, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, apie RAKP įrenginių nustatytus geležinkelių riedmenų defektus privalo pranešti geležinkelio stoties, į kurią vyksta traukinys, geležinkelio stoties budėtojui ar kitam geležinkelio stoties budėtojo funkcijas vykdančiam darbuotojui. Pranešime turi būti nurodyta geležinkelių riedmens, kuriame užfiksuotas defektas, eilės numeris traukinyje, geležinkelių riedmenų aširačių eilės numeriai, iš kurios traukinio pusės ir kokie defektai yra nustatyti.

6.4.3. Geležinkelio stoties budėtojas, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, gavęs iš geležinkelių riedmenis patikrinusių darbuotojų informaciją apie geležinkelių riedmenų patikrinimo rezultatus, ašidėžėje sumontuotų guolių tipą (tuo atveju jei RAKP įrenginiai užfiksuoja ašidėžės įkaitį) bei galimybę važiuoti toliau, privalo apie tai pranešti traukinių eismo tvarkdariui ir nustatyta tvarka KDV užpildyti Pavojaus formuliarą, o RAKP įrenginiams užfiksavus ašidėžės įkaitį, pastabose nurodyti ašidėžėje sumontuotų guolių tipą.

6.4.4. Geležinkelio stoties, kurioje nėra nuolatinio budėjimo, budėtojas, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, prieš užbaigdamas budėjimą, privalo perduoti KDV operatoriaus funkcijas traukinių eismo tvarkdariui. Tam, prieš pradėdamas funkcijų perdavimą, stoties budėtojas privalo įsitikinti, kad RAKP įrenginių kontroliuojamoje zonoje nėra traukinių. Stoties budėtojui perdavus šio RAKP posto KDV operatoriaus funkcijas traukinių eismo tvarkdariui, Pirminiai pranešimai bus atvaizduojami traukinių eismo tvarkdario KDV. Šiuo atveju Pavojaus formuliarą privalo pildyti paskirtas Bendrovės Eismo valdymo departamento darbuotojas.

6.4.5. Geležinkelio stoties budėtojas, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, gavęs KDV „**Pavojus 1**“ pirminį pranešimą dėl užfiksuoto RRP defekto, turi leisti traukiniui važiuoti 6.7.3 p. nustatyta tvarka.

6.5. Traukinių eismo tvarkdario, vykdančio KDV operatoriaus funkcijas, pareigos

6.5.1. Traukinių eismo tvarkdarys, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, privalo KDV ekrane stebėti Pirminius pranešimus.

6.5.2. Traukinių eismo tvarkdarys, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, gavęs KDV „**Pavojus 0**“, „**Pavojus 1**“ arba „**Pavojus 2**“ Pirminį pranešimą, privalo:

6.5.2.1. nedelsiant radijo ryšio priemonėmis susisiekti su traukinio mašinistu ir pranešti jam apie RAKP užfiksuotą pavojaus lygį (išskyrus tuos atvejus jei traukinyje fiksuojama tik „**Pavojus 0**“ dėl užstabdytų ratų ar įkaitusių ašidėžių/ašies kakliukų temperatūros);

6.5.2.2. peržiūrėti detalius duomenis apie traukinį ir traukinio mašinistui radijo ryšiu pranešti geležinkelių riedmenų, kuriuose RAKP įrenginiai nustatė defektus, eilės numerius traukinyje, geležinkelių riedmenų aširačių eilės numerius, iš kurios traukinio pusės ir kokie defektai yra nustatyti;

6.5.2.3. gauti iš geležinkelių riedmenis patikrinusių darbuotojų informaciją apie traukinio patikrinimo rezultatus bei galimybę traukiniui važiuoti toliau;

6.5.2.4. jei kontroliuojamas traukinys važiuoja į kitą valstybę, traukinių eismo tvarkdarys, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, apie RAKP įrenginių nustatytus geležinkelių riedmenų defektus privalo pranešti geležinkelio stoties, į kurią vyksta kontroliuojamas traukinys, budėtojui ar kitam geležinkelio stoties budėtojo funkcijas vykdančiam darbuotojui. Pranešime turi būti nurodytas geležinkelių riedmens, kuriame užfiksuotas defektas, eilės numeris traukinyje, geležinkelių riedmenų aširačio eilės numeris, iš kurios traukinio pusės ir koks defektas yra nustatytas bei jo pavojaus lygis.

6.5.3. Traukinių eismo tvarkdarys, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, gavęs informaciją apie faktinę geležinkelių riedmenų būklę, privalo ją perduoti darbuotojui, atsakingam už Pavojaus formuliaro užpildymą, ir organizuoti tolesnį traukinio važiavimą pagal gautas sąlygas iš traukinio mašinisto. RAKP įrenginiams užfiksavus ašidėžės įkaitį, pastabose nurodyti ašidėžėje sumontuotų guolių tipą.

6.5.4. Jei tolesnis traukinio važiavimas neįmanomas ir yra būtina papildomai apžiūrėti geležinkelių riedmenis arba juos remontuoti, traukinių eismo tvarkdarys, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, traukinio mašinisto prašymu, privalo informuoti Viešosios infrastruktūros naudotojo atstovus dėl darbuotojų, atliekančių riedmenų techninę priežiūrą, poreikio.

6.5.5. Traukinių eismo tvarkdarys, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas, gavęs KDV „Pavojus 1“ Pirminį pranešimą dėl užfiksuoto RRP defekto, turi leisti traukiniui važiuoti 6.7.3 p. nustatyta tvarka.

6.6. Geležinkelių riedmenis prižiūrinčių darbuotojų, vykdančių KDV operatoriaus funkcijas, pareigos

6.6.1. Geležinkelių riedmenis prižiūrintys darbuotojai, vykdamas KDV operatoriaus funkcijas privalo:

6.6.1.1. KDV ekrane stebėti pranešimus apie RAKP užfiksuotus geležinkelių riedmenų defektus;

6.6.1.2. traukiniui, kuriame buvo užfiksuoti geležinkelių riedmenų defektai, atvykus į geležinkelio stotį, organizuoti šių defektų patikrinimą (nepriklausomai nuo to, kokio pavojaus lygio defektas buvo nustatytas) ir įforminti patikros rezultatus. Įforminti rezultatai turi būti saugomi ne trumpiau kaip 2 mėnesius nuo duomenų užfiksavimo RAKP įrenginiuose.

6.6.2. Viešosios infrastruktūros naudotojai ar Viešosios infrastruktūros naudotojo paskirtas techninis prižiūrėtojas, sugedus jų traukos riedmenims arba vagonams, privalo organizuoti atsakingų darbuotojų nuvykimą į nurodytą geležinkelio stotį arba tarpstotį, kad būtų atliktas nurodyto geležinkelių riedmens patikrinimas ir, jei reikia, jo remontas. Apie geležinkelių riedmenų patikrinimo rezultatus, atliktą darbą ir galimybę važiuoti toliau, geležinkelių riedmenų patikrinimą ir (ar) remontą atlikę darbuotojai privalo informuoti traukinio mašinistą, o šis radijo ryšiu perduoda informaciją stoties budėtojui arba traukinių eismo tvarkdariui. Geležinkelių riedmenų patikrinimo rezultatai turi būti įforminami nesulaikant traukinio.

6.7. Traukinio mašinisto pareigos

6.7.1. Traukinio mašinistas tarpstočiu, kuriame yra įrengti RAKP įrenginiai, privalo važiuoti Bendrovės nustatytu greičiu ir vengti situacijų, kad ties RAKP įrenginiais traukinys būtų stabdomas, jei tai nepažeidžia nustatytų geležinkelių transporto eismo reikalavimų tame maršrute ir nesukelia pavojaus traukinių eismui.

6.7.2. Traukinio mašinistas, gavęs radijo ryšiu traukinių eismo tvarkdario arba geležinkelio stoties budėtojo pranešimą apie tai, kad RAKP įrenginiai traukinyje užfiksavo „Pavojus 0“ dėl užfiksuoto RRP defekto, turi važiuoti ne didesniu kaip 100 km/h greičiu (keleiviniams riedmenims) ir 70 km/h (ne keleiviniams riedmenims) iki galutinės geležinkelio stoties. Viešosios infrastruktūros naudotojai sprendžia dėl tolimesnio riedmenų, su užfiksuotais RRP defektais, eksploatavimo ir priima sprendimą dėl būtinybės atlikti išankstinę riedmenų, su užfiksuotais RRP defektais, apžiūrą tarpinėje stotyje ar taikyti mažesnę, suderintą su Bendrove, važiavimo greitį.

6.7.3. Traukinio mašinistas, pamatęs šviečiantį NVSŽ ir gavęs radijo ryšiu traukinių eismo tvarkdario arba geležinkelio stoties budėtojo pranešimą apie tai, kad RAKP įrenginiai traukinyje užfiksavo „Pavojus 1“ dėl užfiksuoto RRP defekto, turi mažinti greitį ir važiuoti ne didesniu nei 20 km/h greičiu iki artimiausios geležinkelio stoties, kurioje Viešosios infrastruktūros naudotojo nustatyta tvarka apžiūrimi RAKP užfiksuoti riedmenys su rato riedėjimo paviršiaus defektais ir, atsižvelgiant į TNN ir kituose norminiuose techniniuose dokumentuose (paskelbtuose adresu <http://lginfrastruktura.lt/normine-technine-dokumentacija>) nustatytus reikalavimus aširačiams, priimamas sprendimas dėl tolimesnių riedmenų su RRP defektais važiavimo sąlygų. Riedmenų apžiūros metu nustačius didesnę, nei maksimalią leidžiamą RRP defekto (-ų) vertę, riedmenų eksploatavimas draudžiamas, kol defektas nebus pašalintas.

6.7.4. Traukinio mašinistas, pamatęs šviečiantį NVSŽ arba gavęs radijo ryšiu traukinių eismo tvarkdario arba geležinkelio stoties budėtojo pranešimą apie tai, kad RAKP įrenginiai traukinyje užfiksavo „Pavojus 1“ lygio defektą dėl užstabdytų ratų ar įkaitusių ašidėžių/ašies kakliukų temperatūros, privalo:

6.7.4.1. mažinti greitį ir per pirmąjį geležinkelio stoties iešmą važiuoti ne didesniu kaip 20 km/h greičiu, sustabdyti traukinį atvykimo geležinkelio kelyje ir apie tai informuoti stoties budėtoją (traukinių eismo tvarkdarį) radijo ryšiu;

6.7.4.2. Viešosios infrastruktūros naudotojo nustatyta tvarka apžiūrėti netvarkingus geležinkelių riedmenis ir pranešti geležinkelio stoties budėtojui (arba traukinių eismo tvarkdariui, jei geležinkelio stotyje geležinkelių transporto eismo valdymą atlieka traukinių eismo tvarkdarys) apie traukinio galimybę važiuoti toliau. Jei traukinio mašinistas valdo traukinį vienas, traukinio mašinistas

netvarkingų geležinkelių riedmenų apžiūrą ir remontą organizuoja Viešosios infrastruktūros naudotojo nustatyta tvarka;

6.7.4.3. RAKP įrenginiams pakartotinai užfiksavus „**Pavojus 1**“ lygio ašidėžės su kasetinio tipo guoliais kaitimą, kurios pirminės apžiūros metu trūkumų nustatyta nebuvo, traukinio mašinistas privalo tęsti kelionę nustatytu greičiu. Apie tai traukinio mašinistas informuoja traukinių eismo tvarkdarį arba stoties budėtoją;

6.7.4.4. keleivinio traukinio mašinistas apie RAKP įrenginių traukinyje užfiksuotą „**Pavojus 1**“ lygio defektą privalo pranešti traukinio viršininkui (jei yra), jei nėra – konduktoriui-kontrolieriui.

6.7.5. Traukinio mašinistas, pamatęs šviečiantį NVSŽ ir gavęs radijo ryšiu traukinių eismo tvarkdario arba geležinkelio stoties budėtojo pranešimą apie tai, kad RAKP įrenginiai traukinyje užfiksavo „**Pavojus 2**“ lygio defektą, privalo:

6.7.5.1. paprastuoju stabdymu sustabdyti traukinį tarpstotyje. Jeigu nėra galimybės sustoti tarpstotyje, būtina tokiu pačiu būdu stabdyti traukinį iki pirmojo iešmo. Abiem atvejais sustabdžius traukinį, traukinio mašinistas apie tai nedelsiant radijo ryšiu privalo informuoti šiuo tarpstočiu važiuojančius traukinio mašinistus, traukinių eismo tvarkdarį ir tarpstotį ribojančių geležinkelio stočių budėtojus;

6.7.5.2. Viešosios infrastruktūros naudotojo nustatyta tvarka apžiūrėti netvarkingus geležinkelių riedmenis ir pranešti geležinkelio stoties budėtojui (arba traukinių eismo tvarkdariui, jei geležinkelio stotyje geležinkelių transporto eismo valdymą atlieka traukinių eismo tvarkdarys) apie traukinio galimybę važiuoti toliau. Jei traukinio mašinistas valdo traukinį vienas, traukinio mašinistas netvarkingų geležinkelių riedmenų apžiūrą ir remontą organizuoja Viešosios infrastruktūros naudotojo nustatyta tvarka;

6.7.5.3. keleivinio traukinio mašinistas apie RAKP įrenginių traukinyje užfiksuotą „**Pavojus 2**“ lygio defektą privalo pranešti traukinio viršininkui (jei yra).

6.7.6. Traukinio mašinistas apie geležinkelių riedmenų defektus jam pranešusiam darbuotojui (stoties budėtojui arba traukinių eismo tvarkdariui) privalo pranešti apie traukinio patikrinimo rezultatus, detaliam apibūdinti nustatytus defektus bei informuoti apie galimybę važiuoti toliau. Jei patikrinimo metu nebuvo aptikti nurodyti defektai, patikrinimą atliekantys asmenys privalo papildomai patikrinti visus kitus aširačius nurodytame geležinkelių riedmenyje bei dviejuose geležinkelių riedmenyse, sukabintuose prieš nurodytą geležinkelių riedmenį ir geležinkelių riedmenyse, sukabintuose po nurodyto geležinkelių riedmens.

6.7.7. Jei tolesnis saugus traukinio važiavimas neįmanomas ir yra būtina papildomai apžiūrėti geležinkelių riedmenis arba juos remontuoti, traukinio mašinistas apie tai privalo pranešti traukinių eismo tvarkdariui.

6.7.8. Elektriniame arba dyzeliniame traukinyje sprendimą dėl galimybės toliau važiuoti priima traukinio mašinistas.

7. RAKP EKSPLOATACIJA

7.1. Bendrieji reikalavimai

7.1.1. RAKP įrenginiai eksploatuojami vadovaujantis TNN, gamintojo nustatyta RAKP įrenginių techninės priežiūros profilaktinių darbų technologija ir kitais norminiais techniniais dokumentais.

7.1.2. RAKP įrenginių techninės priežiūros profilaktinių darbų technologija turi būti sudaryta vadovaujantis įrangos gamintojo nustatyta tvarka. RAKP įrenginių techninės priežiūros profilaktinių darbų technologiją tvirtina Bendrovė.

7.1.3. RAKP įrenginių techninė priežiūra atliekama vadovaujantis keturių savaičių ir metiniais techninės priežiūros grafikai, kurie sudaromi vadovaujantis techninės priežiūros profilaktinių darbų technologija bei priežiūrą atliekančio padalinio vidaus tvarka. Keturių savaičių ir metinius priežiūros darbų grafikus tvirtina Bendrovės struktūrinio padalinio, atliekančio RAKP įrenginių priežiūrą, vadovas arba jo įgaliotas asmuo.

7.1.4. RAKP sistemos organizavimo struktūra bei RAKP įrenginių konstrukcija keičiama Bendrovei leidus. RAKP įrenginių konstrukcijos ir RAKP sistemos organizavimo schemų pakeitimai, kurie nekeičia RAKP įrenginių charakteristikų ir naudojimo tvarkos, gali būti daromi už jų eksploataciją atsakingo Bendrovės struktūrinio padalinio vadovo sprendimu, suderinus su A.

7.1.5. Darbai, susiję su RAKP įrenginių demontavimu, permontavimu, pakeitimu, dėl geležinkelio kelio remonto ir kitais atvejais, atliekami Bendrovei leidus.

7.1.6. Esant galimybei, RAKP įrenginių techninės priežiūros profilaktiniai ir remonto darbai atliekami nenutraukiant RAKP įrenginių funkcionavimo. Tais atvejais, kai yra rizika, kad darbų metu gali būti klaidingai nustatoma važiuojančių geležinkelių riedmenų techninė būklė, RAKP įrenginių naudojimas nustatyta tvarka turi būti laikinai sustabdytas.

7.1.7. RAKP techninės priežiūros profilaktinius ir remonto darbus atlikę Bendrovės darbuotojai, jų atlikimą privalo įforminti, padarant atitinkamą įrašą AA-24 formos „Elektromechaniko darbo žurnale“ (žr. 3 priedą).

7.2. Laikinas RAKP naudojimo sustabdymas

7.2.1. RAKP techninės priežiūros profilaktinių arba remonto darbų atlikimui gali būti laikinai sustabdytas RAKP naudojimas. Sprendimą dėl RAKP naudojimo laikino sustabdymo priima:

- darbuotojas, atsakingas už RAKP įrenginių eksploataciją, kai RAKP naudojimas sustabdomas iki 8 val.;

- A, kai RAKP naudojimas sustabdomas daugiau kaip 8 val.

7.2.2. Apie laikiną RAKP naudojimo sustabdymą turi būti informuojami su RAKP naudojimu susiję Viešosios infrastruktūros naudotojai ir Bendrovės darbuotojai (techninės vagonų priežiūros punktai, geležinkelių stotys, eismo valdymo centras, ir kt.) laisvos formos telegrama, be to Viešosios infrastruktūros naudotojai imasi kitų eismo saugumą didinančių priemonių: sustiprinama riedmenų apžiūra depuose ir techninės vagonų priežiūros punktuose.

7.2.3. Draudžiama laikinai sustabdyti RAKP naudojamą dėl techninės priežiūros ar remonto darbų dviejuose (ir daugiau) gretimuose RAKP postuose.

7.2.4. Prieš naudojimo pradžią (po laikino RAKP naudojimo sustabdymo), privalo būti patikrintas RAKP veikimas. Patikrinimo metu turi būti nustatytas RAKP atitikimas nustatytiems normatyvams, galiojančiai techninei dokumentacijai bei kitiems taikomiems reikalavimams. Patikrinimas turi būti įformintas laisvos formos aktu.

7.3. Reikalavimai geležinkelio keliui ties RAKP įrenginių įrengimo vieta

7.3.1. Geležinkelio kelias prie RAKP įrenginių įrengimo vietos turi atitikti nustatytus reikalavimus.

7.3.2. Geležinkelio kelio priežiūros ir remonto darbai prie RAKP įrenginių įrengimo vietos vykdomi bendrovėje nustatyta tvarka, prieš tai juos suderinus su atsakingo Bendrovės struktūriniu padaliniu, vykdančiu RAKP įrenginių priežiūrą.

7.3.3. Geležinkelio kelio priežiūros ir remonto darbai, kurių metu gali būti pažeisti RAKP įrenginiai, atliekami demontavus RAKP įrenginius.

7.3.4. RAKP įrenginiai turi būti eksploatuojami, laikantis K/9 Geležinkelių apsaugos nuo sniego ir jo valymo instrukcijos reikalavimų.

7.3.5. Tarpstotyje, kuriame yra įrengta RAKP įrenginių RRP posistemė, geležinkelio kelio sankasos gruntas (balastas) ties RAKP įrenginių įrengimo vieta turi būti sutankintas tiek, kad važiuojant traukiniui pabėgių prasėdimas (vertikalaus judėjimo amplitudė) prie RAKP įrenginių įrengimo vieta neviršytų 10 mm.

7.3.6. Tarpstotyje, kuriame yra įrengta RAKP įrenginių RRP posistemė, RAKP įrenginių įrengimo vietoje ir ne mažiau kaip 100 m atstumu į abi puses nuo RAKP įrenginių, bėgių vėžės pločio nuokrypis nuo nustatytos reikšmės neturi viršyti į mažesnę pusę daugiau kaip 2 mm, į didesnę – 3 mm. Šie nuokrypiai pagal geležinkelio kelio vėžės kryptį RAKP įrenginių išdėstymo vietoje neturi viršyti antrojo nuokrypio laipsnio (bėgių vėžės būklės nuokrypių laipsniai nurodyti K/259 Savaeigio kelio matavimo vagono EM-140 matuojamų geležinkelio kelio geometrinių parametrų įvertinimo instrukcijoje).

7.4. Kompiuterizuotų darbo vietų techninė priežiūra

7.4.1. KDV išdėstymą, įrengimą ir funkcijas nustato Bendrovė, atsižvelgiant į jų paskirtį ir jomis besinaudojančių darbuotojų funkcijas.

7.4.2. Kompiuterizuotų darbo vietų diagnostika gali būti atliekama nuotoliniu būdu prisijungus prie KDV įprastinio jų naudojimo metu.

7.4.3. Nuotoliniu būdu prisijungti prie KDV leidžiama tik gavus atitinkamą leidimą iš kompiuterizuotą darbo vietą naudojančio darbuotojo. Nuotoliniu būdu prisijungęs prie KDV, darbuotojas privalo veikti taip, kad netrukdytų KDV operatoriui vykdyti jam skirtų funkcijų. Jei tai neįmanoma, RAKP įrenginių naudojimas turi būti nustatyta tvarka sustabdytas.

7.5. RAKP veikimo kontrolė

7.5.1. Bendrovės struktūrinis padalinys, vykdamas RAKP įrenginių eksploataciją, kartą per mėnesį, per 5 darbo dienas nuo ataskaitinio laikotarpio pabaigos, privalo parengti ir A pateikti RAKP įrenginių veikimo analizę kartu su užpildyta forma (žr. 4 priedą). Analizėje turi būti išnagrinėti RAKP įrenginių veikimo sutrikimai, įvertintas RAKP įrenginių veikimo patikimumas bei geležinkelių riedmenų defektų išaiškinamumas bei nustatytų defektų tikslumas. Už duomenų, reikalingų analizei atlikti, surinkimą atsako Bendrovės struktūrinis padalinys, atsakingas už RAKP eksploataciją.

7.5.2. RAKP įrenginių veikimas kartą per ketvirtį turi būti tikrinamas įkaitusių ratų ir ašidėžių imitatoriais. Imitatoriai turi būti įrengti specialiame diagnostikos geležinkelių riedmenyje taip, kad jam važiuojant patektų į RAKP įrenginių kontroliuojamas zonas. Geležinkelių riedmeniui su įkaitintais imitatoriais važiuojant pro RAKP įrenginius, turi būti tikrinama, kaip RAKP įrenginiai fiksuoja pavojaus lygį (temperatūros matavimo tikslumas netikrinamas), taip pat NVSŽ veikimas.

7.5.3. Apie RAKP įrenginių veikimo patikrinimą įkaitusių ratų ir ašidėžių imitatoriais susiję darbuotojai informuojami laisvos formos telegrama. Telegramoje turi būti nurodyta, kaip patikrinimo metu turi elgtis geležinkelio stoties budėtojas ir traukinių eismo tvarkdarys, vykdydami KDV operatoriaus funkcijas bei kiti darbuotojai.

7.5.4. Už RAKP įrenginių veikimo patikrinimą įkaitusių ratų ir ašidėžių imitatoriais atsako Bendrovės Diagnostikos departamento Elektrotechnikos laboratorija.

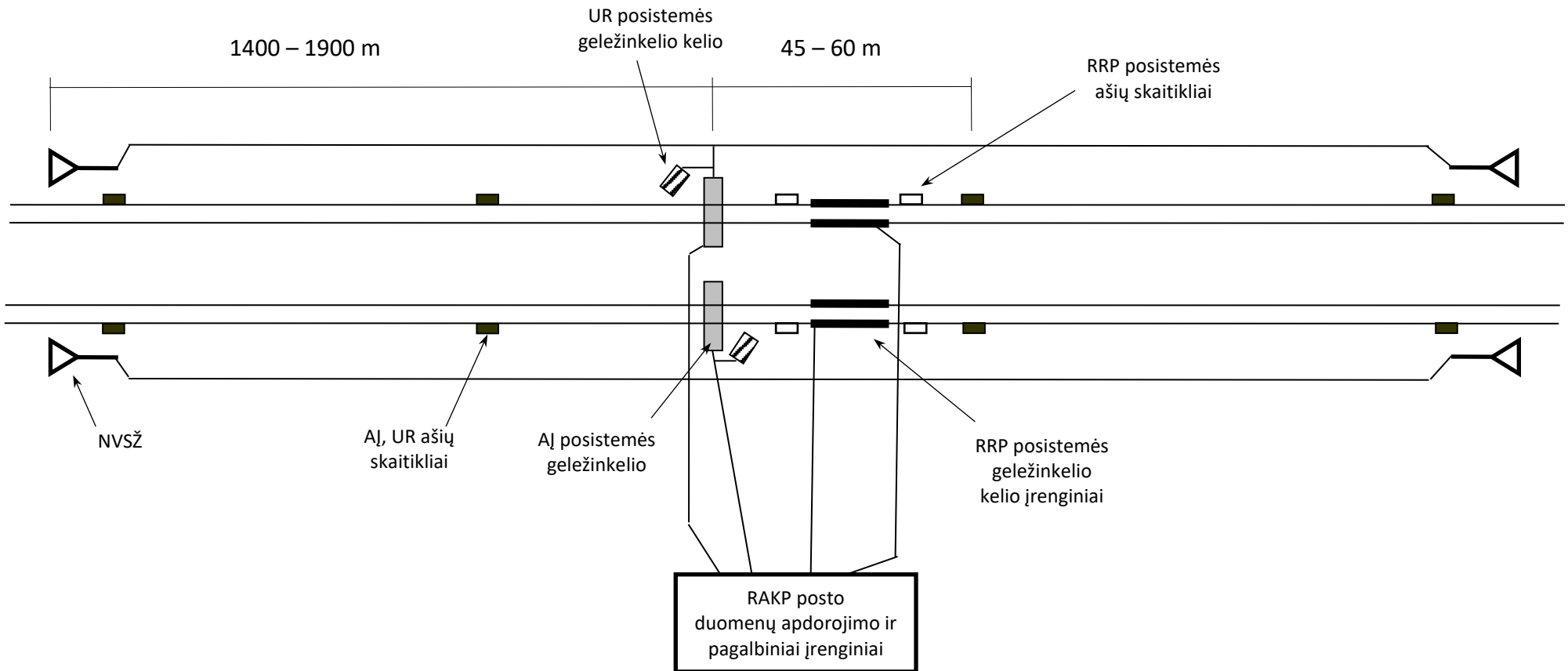
7.5.5. RAKP įrenginių patikrinimo įkaitusių ratų ir ašidėžių imitatoriais metodiką tvirtina Bendrovė.

7.5.6. RAKP įrenginių patikrinimo rezultatus, per 1 savaitę nuo šio patikrinimo atlikimo dienos, Elektrotechnikos laboratorijos vadovas teikia A.

7.5.7. A analizuoja RAKP įrenginių veikimo patikrinimo įkaitusių ratų ir ašidėžių imitatoriais rezultatus bei Bendrovės struktūrinis padalinys, atsakingas už RAKP eksploataciją, pateiktą RAKP įrenginių veikimo analizę ir numato priemonės RAKP įrenginių veikimo gerinimui.

Važiuojančių geležinkelių riedmenų
techninės būklės automatinės kontrolės
priemonių naudojimo instrukcijos
1 priedas

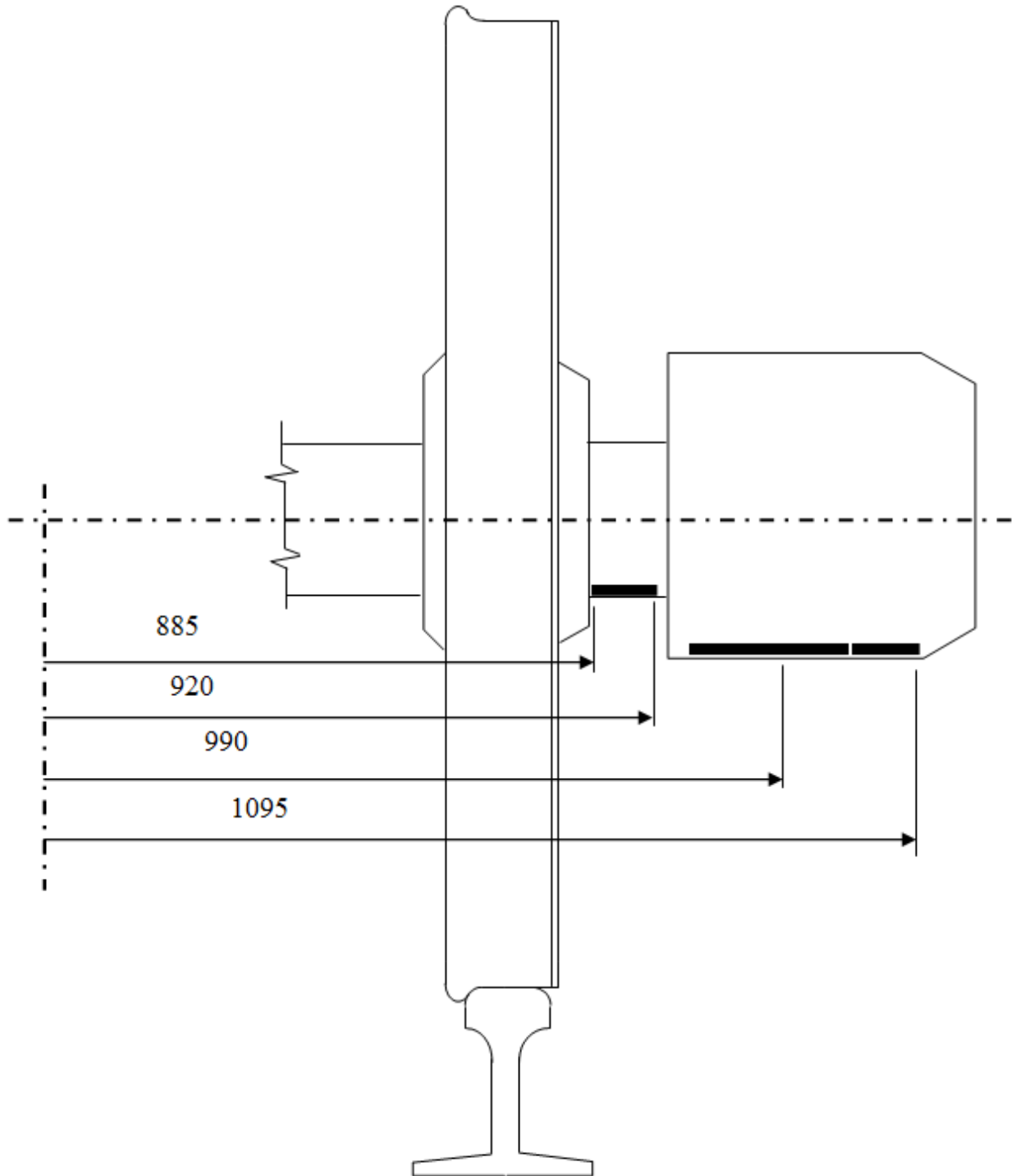
RAKP posto įrenginių tipinė schema

Paaiškinimas:

- AĮ – ašidėžių įkaičio kontrolės posistemės įrenginiai;
- UR – ratų (užstabdytų) įkaičio kontrolės posistemės įrenginiai;
- RRP – ratų geometrijos ir riedėjimo paviršiaus defektų kontrolės posistemės įrenginiai;
- NVSŽ – netvarkingų vagonų signalinis ženklas.

RAKP įrenginių kontroliuojamų ašidėžės ir ašies kakliuko zonų schema

Važiuojančių geležinkelių riedmenų
 techninės būklės automatinės kontrolės
 priemonių naudojimo instrukcijos
3 priedas

AA-24 formos Elektromechaniko darbo žurnalo pildymo pavyzdys

Data	Pamainos	Darbu pavadinimas	Darbu pagrindas	Budėjimo perdavimo ir priėmimo įrašas
1	2	3	4	5
2019-09-21		Atlikti technologinių kortelių Nr. 2 ir Nr. 3 darbai	Pagal T.P. grafiką	Pareigos v. pavardė parašas
2019-09-30		Pakeistas sugedęs HOA skenerio maitinimo šaltinis	Dėl veikimo trikties	Pareigos v. pavardė parašas
2019-10-12		Atliktas neeilinis AĮ skenerių besisukančių veidrodėlių valymas ir išorinis kalibravimas pagal technologinę kortelę Nr.	Dėl veikimo trikties	Pareigos v. pavardė parašas

Važiuojančių geležinkelių riedmenų
 techninės būklės automatinės kontrolės
 priemonių naudojimo instrukcijos
4 priedas

PAVYZDYS

_____ (struktūrinio padalinio pavadinimas)

RAKP veikimo rezultatų per 20__ m. _____ mėn. suvestinė

Eil. Nr.	RAKP posto įrengimo vieta (tarpstotis)	Ke-lias	RAKP užfiksuotų defektų skaičius, vnt.		Patikrinimo metu aptiktų defektų skaičius, vnt.		RAKP neužfiksuotų defektų skaičius, vnt.		Defektų tikslumas, %		Defektų išaiškinamumas, %		RAKP užfiksuotų defektų skaičius, vnt.			Patikrinimo metu aptiktų defektų skaičius, vnt.			RAKP neužfiksuotų defektų skaičius, vnt.			Defektų tikslumas, %			Defektų išaiškinamumas, %		
			Pav. 1	Pav. 2	Pav. 1	Pav. 2	Pav. 1	Pav. 2	Pav. 1	Pav. 2	Pav. 1	Pav. 2	AI	UR	RRP	AI	UR	RRP	AI	UR	RRP	AI	UR	RRP	AI	UR	RRP

_____ (struktūrinio padalinio vadovo pareigos)

_____ (vardas ir pavardė, parašas, data)

PAVYZDYS

(struktūrinio padalinio pavadinimas)

RAKP trikčių, įvykusių per 20__ m. _____ mėn., suvestinė

Eil. Nr.	Trikties pradžios data ir laikas	Trikties pabaigos data ir laikas	Trikties aprašymas*	Triktį užfiksavusio asmens pareigos ir pavardė	Už trikties pašalinimą atsakingo asmens pareigos ir pavardė	Trikties pašalinimo aprašymas**

(struktūrinio padalinio vadovo pareigos)

(vardas ir pavardė, parašas, data)

* Trikties aprašyme turi būti nurodytas tarpstotis, kuriame įrengtas RAKP postas, kelias, arba KDV įrengimo vieta bei detalai aprašyti trikties požymiai.

** Trikties pašalinimo aprašyme turi būti nurodytas trikties pašalinimo būdas ir priemonės bei kiti reikšmingi faktai.